

بوعلی از برهانی ترین فیلسوفان تاریخ

رئیس هیئت مدیره انجمن حکمت و فلسفه ایران با بیان اینکه ابن سینا یکی از برهانی ترین فیلسوفان تاریخ است، گفت: در واقع ابن سینا را باید مؤسس حکمت اشراق نامید که در رسائل رمزی و همچنین در اشارات و تنبیهات و «البر و الاسم» و ... این حکمت را شرح داده است

ابن سینا مؤسس حکمت اشراق است/ بوعلی از برهانی ترین فیلسوفان تاریخ
رئیس هیئت مدیره انجمن حکمت و فلسفه ایران با بیان اینکه ابن سینا یکی از برهانی ترین فیلسوفان تاریخ است، گفت: در واقع ابن سینا را باید مؤسس حکمت اشراق نامید که در رسائل رمزی و همچنین در اشارات و تنبیهات و «البر و الاسم» و ... این حکمت را شرح داده است.

دکتر غلامرضا اعوانی، رئیس هیئت مدیره انجمن حکمت و فلسفه ایران در گفتگو با خبرنگار مهر در پاسخ به این سؤال که آیا ابن سینا یک فیلسوف مشائی است، گفت: اولین کتابی که ابن سینا نوشته و در دسترس ماست، «رسالة العروضية» نام دارد که آنرا در 22 سالگی نوشته است که تلخیص تمام آثار ارسطو است.

وی افزود: اگر کتاب شفا که 15 جلد است و در حدود 15 سال بعد منتشر شده را با رسالة العروضية مقایسه کنیم، اصلا قابل قیاس نیست. حجم شفا بی‌اغراق 30 الی 40 برابر رسالة العروضية است و هم ابن سینا مطالب را به تفصیل بررسی کرده است. ابن سینا در شفا، تمام مسائل ارسطو را مورد تحلیل قرار داده و اصلا قابل قیاس با آثار ارسطو از نظر تحلیل نیست و بسیار بسیار عمیق‌تر است.

رئیس انجمن بین‌المللی فلسفه اسلامی با تأکید بر اینکه ابن سینا در منطق موجّهات نوآوری‌های زیادی دارد، اظهار داشت: ابن سینا هستی‌شناسی را به صورت علم درآورده که اصلا به این صورت در ارسطو سابقه ندارد. در ارسطو مسائل خداشناسی در هم آمیخته است و مسائل هستی‌شناسی بسیار پراکنده است و هر مطلبی را در جایی گفته و هیچ نظم و ترتیبی ندارد، اما ابن سینا بر مبنای روش‌شناسی که در کتاب برهان شفا آنرا به تفصیل بسط داده هستی‌شناسی منظم و سیستماتیک را تأسیس کرده که بی‌نظیر است و قبل از او نظیری ندارد.

استاد بازنشسته فلسفه دانشگاه شهید بهشتی در ادامه سخنانش اذعان کرد: ابن سینا برای اولین بار در اول کتاب شفا، حکمت المشرقیین را مطرح و تصریح و تأکید می‌کند که آنچه را در این کتاب می‌نویسم، از روش مشائیان پیروی کردم، اما فلسفه‌ای که مورد قبول من باشد نیست و کسی که بخواهد به فلسفه دقیق که مورد توجه و قبول من است، آشنا شود به کتاب حکمت المشرقیین مراجعه کند.

اعوانی در ادامه سخنانش به بررسی کتاب حکمت المشرقیین پرداخت و گفت: بخش کوچک و مقدمه‌ای از این کتاب پیدا شده که ابن سینا در مقدمه می‌گوید آدم‌های بسیار متعصبی هستند که هیچ افق فکر و دید ندارند و مسائل فلسفی را به صورت تقلیدی یاد گرفتند و دارای قوه انتقاد نیستند و اگر کسی کوچک‌ترین مخالفتی کند، نهایت تعصب و ورزی و خامی را به خرج می‌دهند، این‌ها مشائیان زمان ما هستند. در جوانی از اینها خیلی پشتیبانی می‌کردم، ولی آنچه را که فلسفه مورد قبول من باشد، را در این کتاب می‌نویسم.

وی با بیان اینکه بخش فلسفه حکمت المشرقیین در دسترس نیست، بیان کرد: آنچه پیداست جهت‌گیری ابن سینا در مسیر یک حکمت الهی ناب است که در دیگر آثار او هم مشاهده می‌شود؛ مثلاً او رسائل رمزی و عرفانی زیادی دارد که در واقع به سوی حکمت الهی حرکت کرده که می‌بینیم سهروردی حکمت خود را حکمت اشراق می‌نامد.

عضو هیئت مدیره فدراسیون بین‌المللی انجمن‌های فلسفه جهان تأکید کرد: در واقع ابن سینا را باید مؤسس حکمت اشراق نامید که در رسائل رمزی او و همچنین در کتاب اشارات و تنبیهات، مخصوصاً نمط‌های نهم و دهم که عرفان نظری را به بهترین وجهی شرح داده است. همچنین کتاب‌هایی داشته مانند «البر و الاسم» که از بین رفته و در آنها حکمت اشراقی را شرح داده است.

وی در پاسخ به این سؤال که اگر امروزه حکمت المشرقیین را داشتیم، ابن سینایی جدیدی داشتیم؟ اظهار کرد: ابن سینا همیشه در حال تحول و به سوی حکمت الهی در حرکت بوده است، فلسفه او عرضی نیست، بلکه طولی است. طول و عمق فلسفه او روز به روز بیشتر شده است، در حالی که عرض آن ثابت بوده است. حکمت برهانی بحثی را حفظ کرده و یکی از برهانی ترین فیلسوفان تاریخ است در صورتی که می‌توان او را مؤسس حکمت اشراق هم نامید.